

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De quantitate animae

Augustinus, Aurelius

[Augsburg], vor 5. Juni 1473

[Text]

[urn:nbn:de:bsz:31-303643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-303643)

possū facere vt ille. **Q.** Quō nec imago corpis tui p̄
hoc valere. qđ tuū corpus valet sic aīa nō mirandū
est. si potentia tantā nō habet. quantā ille ad cuius
similitudinē facta est. **D.** Et hoc interim satis est. dic
nunc q̄nta sit aīa. **Q.** Quō q̄tis q̄nta sit. Non enim
intelligo utrū eī q̄si spaciū latitudinis ⁊ lōgitudis.
vel roboris vel horū simul oīm reqras in q̄ntū valeat
nosse velis. Solemus enī querē quantū fuit hercules
idest in quot pedes statura eī portecta fuerit. ⁊ item
quantū vir fuerit. idest quante potētie atq; virtutis
D. utrūq; d̄ aīa scire cupio. **Q.** Atq; illud sup̄ d̄ci
nō p̄ nec oīno intelligi de aīa. Nō enī vllō mō aut
longa aut lata aut quasi valida suspicanda est aīa.
Corporea ista s̄ vt mihi videt ⁊ d̄ s̄suetudinē corpoy
sic aīam q̄rim⁹. ideoq; bene p̄cipit etiam ī misterijs
vt oīa corporea stēnat. vniūsoq; huic mōdo renūciat
qui vt videm⁹ corpore⁹ ē. q̄squis se talē reddi deside-
rat. q̄lis a reo factus est. idest similit̄ reo. Nō enī alia
salus aīe est. nisi renouatio. aut recōciliatio auctori
suo. Quāob̄re quanta sit aīa scdm̄ inquisitionē hanc
tibi r̄ndere nō possū. sed possū affirmare. Neg; illam
longā esse. nec latā nec robustā neg; aliqđ horū. que
in mensuris corporū q̄ti solent. Et hoc cur existimem
racōz tibi reddā si placet. **D.** Placet vō ac vehement̄
expecto. Videt enī mihi q̄si nihil esse aīa si nihil est
horum. **Q.** Prius ergo si videt ostendā tibi m̄ltas
esse res. q̄s nō possis dicē nihil ēē n̄ tñ in eis inuēire
aliqua huiusmodi spacia q̄lia in aīa requiris vt nō
solū nō tibi ex eo nihil aīa ēē videat q̄ ī ea n̄ inuēis
lōgitudinē siue aliqđ tale. s̄ eo p̄ciosior ⁊ plurius esti-
manda sit. q̄ nihil horū habet. Deante utrū vere nihil
horū habeat videbim⁹. **D.** utre q̄uis ordine ac mō
ego audire ⁊ discere pat̄ sū. **R.** Recte facis sed volo
introgāti mihi r̄ndear. fortasse enī ea q̄ te docē conoz
ipse iam nosci. Creto enī non te dubitare hāc arborē

non esse oīno nihil. **D.** Quis dubitauerit. **M.** Quid
illud nō dubitas iusticiā mlto ēē hac arbore meliorē
D. Ridiculū istud quidez q̄si vō vlla sit spacio. **M.**
Liberalit̄ mecū agis. sed illud nūc attēde. cū p̄stet ita
esse hāc arbore detiore. quā est iusticia. vt n̄ spāda
quidē tibi videat̄. et h̄ lignū nō esse nihil p̄fessus sis.
plac̄ ne tibi vt ip̄az iusticiā nihil esse credam̄. **D.** q̄s
h̄ temēs crediderit. **M.** Recte oīno. sed fortasse arbor
hec p̄tea tibi videt̄ esse aliqd̄. q̄d lōga ē p̄ suo moto
et robusta. q̄ si det̄eris nihil erit. **D.** Ita videt̄. **M.** q̄d
ḡ iusticia quā nō nihil ēē p̄fessus es. imo q̄ddā lōge
diuini⁹ hac lōgeq̄ p̄stanciz videt̄ tibi longa esse. **D.**
Nullo mō mihi iusticia aut lōga aut lata aut tale
aliqd̄ cogitanti p̄t̄ occurrē. **M.** Si igit̄ nihil horū est
iusticia. et tñ ip̄a nihil nō est. cur tibi aīa nihil videt̄
nisi eiz aliq̄ lōgitudo sit. **D.** Age iā nō mihi videt̄ ex
eo nihil ēē aīa. q̄d n̄ longa n̄ lata n̄ robusta sit. h̄ vtz
vere ita sit. nondū esse dictū scis. fieri enī p̄t̄. vt mlta
sunt magna estimāda. q̄ istis careāt. sed nō otinuo ex
h̄ ḡne aīaz esse credendū puto. **M.** Scio istuc nob̄ eno-
dandū restare. et h̄ me deinceps explicatim p̄miseraz.
Vez q̄ res subtilissima est. et lōge alios mētis oculos
q̄rit. q̄ hūana p̄suetudo ī cotidiane vite actibz habē
solita est amoneo te vt p̄ ea p̄ q̄ te ducendū existimo
libens p̄gas. n̄ nō q̄dā necessario circuitu defetigat̄
egre tuleris. aliq̄nto te tardiz ad id q̄d cupis p̄uēire
Nāz prius abste q̄ro. vtrū corpus vllū putes esse. q̄d
nō p̄ suo mō habeat aliquā lōgitudinē et latitudinē
et altitudinē. **D.** Quā dicas altitudinē nō intelligo.
M. Illam dico q̄ efficit̄. vt interiori corpis cogitent̄.
etiā sentiant̄. si plucet vt vitrū. quāq̄m si h̄c demas
corporibz. quantū mea opinio est neq̄ sentiri possūt.
neq̄ oīno corpora esse recte existimari. h̄c mihi volo
aperias. q̄d tu sentias. **D.** Proxus nō dubito corpa
oīa his carete nō posse. **M.** Quid ilud potes cogare

ista tria nō esse nisi i corporibz. **D.** Nō intelligo quō
esse alibi possint. **M.** Ergo aīaz nō putas esse aliū q̄
corpz. **D.** Si etiā ventū corpus esse ofitem. negare nō
possū corpz mihi aīam videri. Nam tale aliqd̄ eaz ēē
cogito. **M.** Corpz q̄dēz ventū esse tāz ceto. q̄ si me de
fluctu introgares. Nā nihil aliud q̄ istū aerē omotū
et agitatū ventū esse sentimz. q̄ i loco trāquillissimo
et ab oībus ventis quietissimo vel breui flabello ad
pbari p̄t. q̄ etiam muscas abigentes aerē omouemz
flatūq̄ sentimz. Qd̄ cū euenerit occultiore q̄dā motu
celestiū vel terrenorū corporū. p̄ magnū spaciū mōi
vētz vocat. ex diūsis ptibz celi noīa etiā diūsa sortit̄z
an tibi aliū videt. **D.** Mihi vero nihil. q̄ pbabile esse
accipio qd̄ dicit. Sed ego aīaz nō ipm ventū h̄ tale
aliqd̄ esse dixi. **M.** Dic mihi obsecro prius. vtrū ipm
ventū eē mencōez fecisti habē aliquā lōgitudiez lati-
tudinē q̄ altitudinē sentias. Deinde videbīz vtrū tale
aliqd̄ aīa sit. vt h̄ mō etiā q̄nta sit inuestigare possi-
mus. **D.** Quid h̄ aere q̄ lōgius q̄ latiz q̄ altiū facile
inueni p̄t. q̄ omotū ventū ēē nūc abste mihi psuasū
est. **M.** Recte dicitis. sed num q̄quā aīaz tuā putas ēē
nisi in corpe tuo. **D.** Ita puto. **M.** Intrinsecus tm̄. vt
tanq̄z vicē impleat. an tm̄ forisecz. velut rectoriū. an
et intrinsecz q̄ extrinsecz eā ēē arbitris. **D.** Hoc sencō
qd̄ vltimū req̄sisti. Nam nisi esset extrinsecz. nihil in
visceribz n̄ris vitale haberet nisi ēēt extrinsecz. nō etiā
incute leuīt possit sentire pūgentē. **M.** qd̄ ergō apliū
q̄ris q̄nta sit aīa cū videas ēē tantā q̄ntā ipsa spacia
corpis paciunt. **D.** Si h̄ racō docet nihil apliū req̄ro
M. Recte facis nihil q̄rere ampliū q̄ docet racō. Sed
hec rō videt ne tibi firmissima. **D.** Qñ aliā nō inuēio
videt. Quo enī loco q̄raz. qd̄ me multū mouet vtrū
hec figura cū eadē manet. cū corpi excesserit. Nā h̄ inē
discutiēda vltimū me posuisse memi. Sed qm̄ d̄ nūo
aīaz querē ad q̄ntitatē mihi videt ptinere. nō ēē hoc

loco pret̄ eundē existimo. **M.** Nō incōgrue existimas
sed pret̄ de spacio eī qđ me adhuc mouet explicēz
si placet. ut etiā ego aliqđ discā. si tibi iaz̄ satis factū
est. **D.** Quere ut vis. nā tua ista simulata dubitacio
dubitare me verissime facit. De hoc ipso qđ iā p̄ actū
esse p̄sūperā. **M.** Dic mihi q̄so te utrū ea q̄ appellat̄
memoria. Nō tibi nomen inane videat̄. **D.** Cui hoc
videri p̄t. **M.** Aīe hāc ēē arbitris an corpi. **D.** a hinc
dubitare ridiculū ē. Qđ enī ex aīe corpus meminisse
aliqđ credi. aut intelligi p̄t. **M.** meministi ne tandē
urbis mediolanensis. **D.** Valte memi. **M.** nūc ḡ qđ
eī facta mencio ē. recordaris q̄nta a q̄lis sit. **D.** recoz-
dor sane ac nihil recenciū atq; integriū. **M.** Nūc ḡ cū
oculis eā non videas aīo vides. **D.** Ita ē. **M.** memisti
credo etiā q̄nto spacio t̄raz. nūc a nob̄ lōge absit. **D.**
ita a h̄ memi. **M.** vides itaq; aīo etiā ipaz̄ lozoz distā-
ciaz. **D.** vides. **M.** Cū igit̄ aīa tua hic sit vbi corpus. n̄
vltra spaciū eī. porrigat̄ ut supior rō demonstrabat
vnde sit ut illa oīa videat. **D.** p̄ memoriā h̄ fieri puto
nō qđ illis locis sit p̄ns. **M.** Imagines ḡ illoz locoz
memoria retinet. **D.** Ita scncō. nā a qđ nūc ibi agat̄
ignoro. qđ utiq; nō ignorarē. si animū meū vsq; ad
illa loca porrigat̄ p̄nciāq; sentiret. **M.** Verū mihi
videris dicē. sed certe iste imagines corpoz s̄t. **D.** ita
nāc est. nō enī aliud s̄t vrbes t̄rez q̄ corpa. **M.** Nūq;
ne intuit̄ es. pua specilla. aut nunq; in pupilla oculi
alieni faciē tuaz vidisti. **D.** Amo sepe. **M.** Cur multo
breuior q̄ ē apparet. **D.** qđ enī velles aliud q̄ p̄ mō
speculi videt̄. **M.** Necessē est ḡ imagines corpoz. si
pua sint corpa. i quib; apparēt. paruas appatere. **D.**
necessē oīno. **M.** Cur ḡ cū taz puo spacio sit aīa q̄ cor-
pus ē eī. taz magne in ea p̄nt exprimi imagines. ut
et vrbes a latitudo t̄raz. a queq; alia ingencia apđ se
possit imaginari. **Volo enī cogites paulo diligēciā.**
quanta a q̄ mltā memoria n̄ra retineat. q̄ utiq; aīa

otinent. Qui ergo fundest. q̄ sinz. q̄ immensitas. que
possit hec cape. cū eā tantaz quantū corpz est. superior
ratio cocuisse videat. **D.** Nō inueio quid r̄ndear. nec
satis explicare possū q̄ntū me ista moueāt. ⁊ multū
me ipse derideo. q̄ superiori racōi. tā cito osenserā. vt ex
isto corpis mō. quanta sit aīa t̄minatē. **M.** Nō ergo
iā tibi tale aliquid videt̄ q̄lis ventz est. **D.** Nllo mō
Nā etiā si aer iste. eē q̄si fluctū ventū eē p̄baliē credit̄
vniuersū istū mōm. possit implere. innūabiles. tales
tantosq; mōs. secū aīa imaginari p̄t. Quas imagi-
nes quo spacio otineat. suspicari nō possū. **M.** Vide
ergo ne meliē sit eā credere vt superi⁹ dixerā nec lon-
gam. nec latā. nec altā. sicut mihi d̄ iusticia ocesseras
D. Facile assentiret. nisi me plus cōturbaret. q̄ rursū
p̄cto tantorū spacioz imagies innumerabiles. nlla
sua ⁊ lōgitudie ⁊ altitudie cape possit. **M.** Inueniēz
hoc fortasse quantū licet si pri⁹ diligent̄ discuti amz
hec tua. idē lōgitudinē latitudiez ⁊ altitudiez. Itaq;
enitere cogitare lōgitudinē. q̄ adhuc nllaz latitudiez
ad sūpserit. **D.** Nihil possū tale cogitare. Si enī filū
araneē in anno ostituerō q̄ nihil exiliē solemē videre
Ocurrat mihi etiā. i eo t̄n ⁊ lōgitudō p̄ se. ⁊ latitudo
et altitudo. q̄ qualescunq; sint esse t̄n negare nō possū
M. Nō vsquequaq; absurda est responsio tua. Sed
certe cū tria ista esse i araneē filo intelligis. discernis
hec. ⁊ qd̄ in se differāt nō sci. **D.** an aliē potui videre
nihil hoz te esse huic filo. **M.** Quo igit̄ intellectu hec
discernisti. hoc potes etiā se iūctis alijs. solā longitu-
dinem cogitare. nec aliqd̄ corpus voluas aīo. Nam
qd̄cunq; fuerit his oibus nō carebit. Incorporeū est
enī qd̄ te nunc intelligē cupio. Nam sola longitudo
non nisi intelligi aīo p̄t. in corpe inueniri non potest
D. Itz intelligo. **M.** Ergo istā longitudinē si quasi
secari cogitacōe p̄ longū velis. vides p̄fecto nō posse
Nam si potest. inest etiā latitudo. **D.** manifestū est.

Q. Hæc igitur longitudinem metam et simplicem. si tibi placet lineam vocemus. **Hæc** enim nomine a multis doctus appellari solet. **D.** Vera quod vis. non enim mihi de nominibus laborandum est. cum res apta sit. **m.** Bene facis. et non solum approbo verum etiam moneo. ut super rerum curam magisque verborum te habere delectet. sed linea ista quam ut iam opinor bene intelligis. si porrigatur siue ex vna. siue ex utraque parte. quam longum porrigi potest. cernis nullum esse finem. an ad hoc contemplandum. minus valet acies mentis tue. **D.** et tunc plerumque oino. ac nihil. facilius. **m.** Vides ergo etiam nullam figuram posse fieri. si nihil agatur aliud quam ut illa linea porrigatur. **D.** Quam dicas figuram. nondum intelligo. **m.** Figuram interim voco. cum aliquod spatium. linea lineis necluditur tanquam si circulum faceres aut quatuor lineas finibus suis sibi in se iungeres. ita ut nullus finis ab alterius copulatione liber esset. **D.** Quid dicas figuram. iam me vide arbitror. sed utinam tam videre quam ista tendat. aut quid ex his effecturus sis. ut ego quod de anima retro sciam. **m.** Hæc inchoo te ammoueri et postulavi. ut patienter ferres aliquantum circuitum nunc quod iterum queso ut facias. non levis res requiritur. non facilis ad cognoscendum nosse hoc enim plane ac tenere volumus. si fieri potest. Aliud enim cum auctoritati credimus. aliud cum rationi. Auctoritati credere magnum operum est. et nullus labor. quod si te delectat poteris multa legere. quam magni et diuini viri de his rebus necessaria que videbantur salubriter impioribus quasi nutu quodam locuti sunt. credidit sibi voluerunt ab his. quantum animis vel tardioribus vel implicatioribus alia salus esse non posset. Tales enim homines. quantum profecto maxima multitudo est. si ratione velint verum apprehendere similitudinibus rationum facillime decipiuntur. et in varias noxiasque opiniones ita labuntur. ut emergere inde ac liberari. aut nunquam. aut egerime queant. His ergo utilissimum est excellentissime auctoritati credere. et secundum hoc agere vitam. Quod si tucius putas. non solum nihil resisto.

h̄ etia; multū a p̄bo. Si aūt cupiditatē istā refrenare
nō potes q̄ tibi psuasisti rōe puenire ad veritatē. m̄lta
et longi circuitū tibi tollerādū s̄t vt te rō nō adducat
nisi ea q̄ sola rō dicenda est. id est vera ratio. et non
solum vera. sed ita certa et ab oī similitudine falsitatis
aliena. si tū vllō motu. hec ab hoīe inueniri potest. vt
nulle disputacōes false aut verisiles ab ea te possint
traducere. **D** Nihil iam prospere desiderabo. agat ac
ducat rō qua vult dummodo perducatur. **Q** Deus hoc
faciet. q̄ aūt de solis talib; reb; aut certe de his maxie
reprecandus ē. Sz ad rē quaz institueraz redeam? **N**ā
si et quid sit linea. et qd sit figura iā tibi notū ē. **D**ic
qd abste q̄re. id vtz putes illā figurā fieri posse si li
nea ex vtz pte aut ex alca p̄ infinitū ducaat. **Q** Nullo
mō id fieri posse s̄firmo. **Q** Quid i^o agendū est vt fi
gurā faciam? **Q** qd nisi vt illa linea infinita nō sit r
ducaat in circūm vt ex alia pte se s̄tingat. **N**ō. n. videro
quō alit possit ex vna linea s̄cludi aliqd̄ spaciū. qd̄
nisi fiat scōz tuam descripōz figura nō erit. **Q** Et si
rectis lineis figurā facere veli p̄t fieri vt de vna linea
fiat an nō p̄t. **Q** Nullo mō. **Q** qd̄ duab; **Q** Ne h̄ q̄rez
Q Quid trib; **Q** Videro posse. **Q** Bū i^o nosci ac tenes
cū figura trib; lineis rectis facienda est. minu; s̄q̄ trib;
non posse an si vlla tibi aduerset oīo. de hac te suā
deuocabit. **Q** Plane si q̄s mihi hoc flm̄ eē mōstrauit.
nihil erit qd̄ scire posse s̄fidam. **Q** Nunc ergo illud
r̄ntē quomodo tribus lineis figuram feceris. **Q** Cum
se finib; iungūt. **Q** Quid vbi se iungūt. nonne videt
tibi angulis fieri. **Q** ita est. **Q** Quot ergo angulis hec
figura s̄stat. **Q** Totidem quot lineis. **m.** Quid ipas
lineas pares s̄stituisti an impares. **d.** pares. **m.** Quid
angli t̄m̄dez oēs patent. an ē aliq̄ alio s̄ctioz v̄l ap̄toz
Q Etia; ipsos pares esse videro. **m.** Potest ne fieri vt
in figura q̄ trib; rectis parib; lineis factū sit impares

anguli sint an non p̄t **D** nullo prozsus modo **Q**uid
redis lineis tribus h̄ imparibus figa ostet. p̄nt etiam in
ista pes ee angli. an aliud intelligis **D** omnino nō
p̄nt **Q** recte dicitur h̄ dic q̄so q̄ naz tibi figa melior vi-
deat et pulcior. ea ne q̄ p̄ibz an q̄ imp̄ibz lineis ostet
D q̄s dubitat eam esse melioz in q̄ eq̄litas p̄ualet.
Q Ergo ineq̄litati eq̄litatez p̄ponis **D** nescio vtz
quispiam non sponat **Q** Vide nunc in figura q̄ tribus
angulis p̄ibz perfecta est. q̄d in ea sit angulo trium. id
est ex alta pte opositu. vtz linea an angulus **D** lineā
viteo **Q** q̄d ergo si et angulus angulo et linea lince
tria sit. nonne fateris eq̄litatez esse potioz in ea figa
in q̄ id accidit **D** fateor q̄tez. h̄ q̄ admodū id fiat tribus
lineis omnino non viteo **Q** q̄d q̄tuor lineis. p̄t ne h̄
fieri **D** p̄sus p̄t **Q** melior ē i figa q̄ q̄tuor lineis t̄as
p̄ibz q̄ q̄ tribus ostet **D** certe melior siq̄tem magis i ea
eq̄litas valet **Q** q̄d ergo istam q̄ q̄tuor rectis p̄ibz
lineis confit. censes ne posse etia; ita fieri vt nō angli
oēs in ea pares sint an non putas **D** viteo posse. m.
q̄ nā mō **D** si duo oētiōzes duo aptiozes s̄. m. vitezne
etia; q̄ admodū. et abo oētiōzes et ambo aptiozes sibi
oētiō sint **D** ac verissime atq̄ aptissime. m. huata; i ce
h̄ q̄nta huare potuit eq̄litatez cernis **C**ernis. n. p̄fecto
fieri non posse vt cū q̄tuor p̄ibz lineis figa perfecta nō
aut oēs aut certe vel bini anguli pares sint. q̄q̄ tū s̄
paria sibi ex oētiō r̄ndere **D** Cerno et firmissime teno.
m. Nihil ne te mouet etia; in his rebz tanta et tam
inocussa q̄da; iusticia **D** q̄ nam modo. m. q̄ nihil vt
arbitroz dicim? ee iusticia nisi eq̄tatez **E**q̄tas aut ab
eq̄litate q̄da; vite appellata **S**; q̄ ihac v̄tute eq̄tas
nisi vt sua cuiq̄ tribuant **P**orro sua cuiq̄ nisi q̄dam
distinctōe tribui nō p̄nt an aliter putas **D** manifestū
est et prozsus assencioz. m. q̄d distinctō; arbitris necē
vlla si oia paria sint. vt nihil omnino in se differāt.

D nullo modo. **m.** Ergo iusticia huati non potest nisi in
rebus in quibus seruatut sit quodam ut ita dicam impitas
et dissilitudo. **D** Intellego. **m.** Cum igitur fateamur istas
figuras de quibus agimus inter se esse dissiles. illa scilicet que
tribus et hanc que quatuor angulis consistat. cum ambe paribus
lineis fiant nonne videatur tibi quodam recenta iusticia ut
illa que habet non potest parilitatem oriorum in octavas teneat
angulorum equalitatem. **I**n hac vero quod tanta est oriorum
congruentia illa lex angulorum admittat nonnullam inequalitatem.
Hoc ergo cum me multum moueret querendum abste
visum est que nam modo ista veritate equitate delectare
D iam cerno quod dicas. et non mediocriter ammiror.
m. Age nunc quod inequalitati equalitatez iure preponis. nisi
quisquam omnino est ut opinor humano sensu predicet.
cui non id videatur queramus si placet et figuram in qua
summa equalitas inueniri queat. **Q**uecumque enim erit ea
ceteris sine dubitatione preferet. **D** placet vero et que ista sit
scire cupio. **m.** Prius ergo tamen videri tibi illarum figurarum
quod iam queritum satis videbatur facta mencio est. ea videtur
excellere que quatuor lineis paribus totidemque anglis paribus consistet.
Namque in hac ut vides et linearum equalitas et angulorum
est. et quod in illa que tribus lineis paribus clauditur non
inueniebamus. atque huic parilitas oriorum. **N**amque linea li
nee et angulus angulo est ut cernis orius. **D** Ita vero
est ut dicas. **m.** Habetne summam equalitatem. an aliter tibi
videatur. **N**amque si habet frustra ut institueramus aliam querimus.
Si autem non habet volo ut idipsum mihi abste demeretur. **D**
videatur mihi habere. **N**amque ubi et anguli pares et linee sunt ubi
deprehendamus inequalitatem non video. **m.** ego aliud sentio.
Namque recta linea donec veniat ad angulos summa equalitate est
perdita. Sed cum ex diverso latere alia coniungitur linea. et angulum
facit. nonne censeres ipsum esse inequale an tibi figure
pars que linea clauditur cum illa parte que angulo clauditur.
congruere videatur equalitate aut similitudine. **D**. Nullo
modo et me putet temeritatis mee. **E**o enim ductus sum quod

et angulos i ea pares inter se et lata cernerē. Sed quis
 non videat eoz later ab angulis magnā dīam. **Q.**
 Accipe aliud ineq̄lītatis aptissimū iudiciū. Certe. n-
 tnis vel illā figā; trianglā; p̄ib; lineis ostantē. v̄l istā
 q̄ratam h̄re aliq̄d mediū. **D.** Certo plane. **Q.** Quid
 ab eozem medio. cū lineas ad oēs figure p̄tes ducim;?
 pares ne tibi duci linee vident an impares. **D.** Impares
 p̄sus. **Nā.** lōgiores eas necē ē ēē q̄s i anglos ducim;?
Q. Iste in q̄rata q̄t. **R.** et q̄t in triāgula. **D.** Quatuor
 hic. tres ibi. **Q.** Quid minime dim q̄ rurū et quot **R.**
 in figura v̄trag; **D.** Totitē scz. h̄e q̄ in media lata
 ducunt. **Q.** Verissime mihi videris dicere. neq̄ h̄ op;?
 est diuidi immorari. ad id. u. q̄d volum; satis ē. **Nā;**
 et magnā; eq̄lītātē h̄ huari vt opino; vites. et tñ nō;
 dū ex oī p̄te p̄fecta; **D.** Omnio. vides et q̄ illa figura
 sit q̄ h̄eat sūmaz eq̄lītātē nosse vehēnter expecto. **Q.**
 Quā censes nisi eā c; a extremitas sibi p̄ors ē v̄ndiq̄;
 nullo angulo eq̄lītātē p̄turbante. a c; medio ad oēs
 extmītatis p̄tes pares linee duci possūt. **D.** Iā vt opio;
 intelligo. **Nā.** illā figurā; q̄ v̄na lineā in circūm ducta
 tminat mihi vidis describere. **Q.** Recte intelligis. nūc
 itaq; illud s̄lida cū supior rō tocuerit. lineam in sola
 longitudine intelligi. n̄ q̄c; latitudinis vsurpare a
 iteo p̄ longū q̄ ducit diuidi. nō. posse vtz tibi viderat
 figura q̄libet sine latitudie inueniri. **D.** Nullo mō. **Q.**
 Quid ipsa latitudo p̄t ne longitudinē nō h̄re q̄uis
 latitudo sola sit. q̄admodū supius longitudinē sine
 latitudine intellexim; an non p̄t. **D.** Vides nō posse
Q. Vites ergo etiam illud ni fallor q̄ latitudo ab oī
 p̄te diuidi q̄at. lineā v̄o p̄ longū non q̄at. **D.** Mani-
 festū est. **Q.** Quid ḡ putas pluris h̄ndum q̄d diuidi
 p̄t. an id q̄d non p̄t. **D.** Profecto id q̄d non potest. **Q.**
 Preponis i lineā; latitudini. **Nā.** si q̄d diuidi nō p̄t
 p̄ponendum est p̄ponam; . necē est etiaz id q̄d minus

diuidi p̄. latitudo aut̄ ex om̄i pte diuidit̄. lōgitudo
vero non nisi ex diūso. **N**ā per longū diuisionē non
ammittit. **E**st ḡ latitudine prestancior. an tu aliter
existias. **D.** Ita profus racō cogit fateri vt dicis. **m.**
Iam q̄ramus si placet vtz sit aliqd̄ in ista racōe qd̄
oīno nō q̄at diuidi. **E**rit enī h̄ m̄lco etiā q̄ illa linea
melius. **N**am lineā cernis ex diūso innūabiliē scari
posse. itaq; tibi ipsi hoc inueniendū dimitto. **D.** Ego
illud puto non posse diuidi. qd̄ mediū in fiḡa pone-
bamus. vn̄ce in extrema lineae ducunt̄. **N**ā si diuidit̄
longitudine aut̄ etiā latitudine carē non p̄t. **S**ed si
longitudinē solaz habet non iam vn̄ce ducunt̄ lineae
sed ip̄a linea est. **S**i v̄o etiā latū est. aliud desiderat
mediū. a q̄ i extrema latitudinis lineae ducant̄. **V**tūq;
aut̄ h̄ racō respuit. **I**d erit igit̄ qd̄ diuidi neq̄at. **M.**
Recte dicis. sed nōne tibi tale aliqd̄ videt̄ etiā illud
vn̄ce linea ducit̄. & si figura nō dū sit. cō mediū intel-
ligamus. **I**llud enim dico lineae p̄ncipiū a q̄ incipit
longitudo qd̄ volo sine vlla longitudine intelligas
Nā si longitudinē intelligis neq̄q; p̄fecto intelligis.
vñ ip̄a incipit lōgitudo. **D.** tale ē oīno. **M.** h̄ ḡ qd̄ iam
te intelligē cupio. potentissimū oīm q̄ demonstrata s̄t.
si qd̄ h̄ est qd̄ nullā diuisionē paciat̄. punctū vocat̄.
cū mediū tenet fiḡe. **S**i aut̄ p̄ncipiū lineae ē vel lineae
aut̄ etiā finis. vel cū oīno aliqd̄ notat. qd̄ sine ptibz
intelligendū sit. nec tñ obtineat figure mediū signū
dicat̄. **E**st ḡ signū. nota sine ptibus est aut̄ punctū.
nota mediū figure tenens. **I**ta sit. vt oīne p̄ctū etiā
signū sit. nō aut̄ oīne signū punctū videat̄. **V**olo. n-
de his noībus int̄ nos ouenire vt minz̄ i disputādo
circūloquam̄ quanquaz pleriq; punctū appellent. nō
q̄ omnis figure mediū. sed qd̄ solius circuli vel pile
tenet tā & si minus nobis de vocabulis laborandū ē
D. Assentior. **m.** **V**ides certe etiā quantū valeat. nā
ab ipso incipit linea ipso t̄minat̄. figurā rectis lineis

nullam videm? fieri posse. nisi ipso angul? claudat.
Deinde vnde cuq; secari linea potest per ipsum secat. cum ipsum
omino nullam in se admittat sectionem. Nulla linea linee
nisi per ipsum copulat. **D**ostremo cum ceteris planis figuris
Nam de altitudine adhuc nihil diximus. eam proponendam
ratio demonstraverit quam circulo claudit. propter summam
equalitatem. quam alia ipsius equalitatis moderatio est. quae
punctum in medio constituit. **M**ulta de huius potentia
dici possunt. sed adhibeo modum. et tibi ipsi cogitanda
plura permitto. **D**. Sane ut videatur. non enim me require
pigebit. si quid fuerit obscurum. **C**erno autem mediocriter
ut puto magnam huius signi esse potentiam. **M**. Nunc ergo
illud attende cum quod sit signum et quod sit longitudo. et
quid sit latitudo prospere. quod horum tibi videatur aliter
et esse indigere. sine quo esse non possit. **D**. video quod lati
tudo longitudine indigeat sine qua proorsus intelligi non
potest. **R**ursus longitudine cerno latitudinem quidem non
indigere. ut sit sine signo illo esse non posse. **I**llud autem
signum per semetipsum esse. et nullius horum indigere manifestum
est. **I**ta est ut dicas. sed diligentius considera utrum latitudo
vere vndique secari queat. an alicuius non ipsa sectionem pos
sit admittere. quamvis plus amittat quam linea. **D**. Nescio
proorsus vnum non possit. **M**. Certo te non recordari. **N**am
nescire ista nullo modo potes. quare omnium faciam te isto modo
Certe enim latitudinem sic intelligis. ut cogitatione tua de
altitudine nihil usurpes. **D**. Sic omnino. **M**. **A**cedat igitur
huic latitudini altitudo. et tandem iam utrum etiam aliquid
accesserit. quam magis vndique secari queat. **D**. **M**ire omnino
ammonuisti. **N**unc enim video non solum desuper a ex inferiori
parte. sed a lateribus quam admitti posse sectionem nihilque omnino
remansisse. vnum non queat penetrare diuisio. **Q**uare mani
festum est latitudinem ex his partibus secari non posse. per quas
surrectura est altitudo. **M**. **Q**uod tibi igitur si non fallor et
longitudo et latitudo et altitudo nota est. quero utrum
possit desuper duo priora. ubi accesserit altitudo. **D**. **S**ine

longitudine quod; video esse non posse altitudinem sine
latitudine autem per me. **R**edi ergo ad cogitationem latitudinis
et si ea quasi iacentem animo figuraveris. eriga in quolibet latitudi-
ne si ea velles tenuissimam rimam ubi se clausa ianua
iungit educere. an non dum intelligis quod velim. **Q**. Intel-
ligo quod dicas. sed nondum fortasse quod velis. **M**. Illud
scilicet ut respondeas. utrum sic erecta latitudo. videatur tibi mi-
grasse in altitudinem. et latitudinis iam nomen descrip-
tionemque amisisse. an adhuc maneat latitudo quae ita
sit collocata. **Q**. Videatur mihi altitudo esse facta. **M**. Re-
cordaris ne obsecro quemadmodum altitudinem definieras.
Q. Recordor plane et me iam sic respondisse putet. Nam etiam
hoc modo quasi erecta latitudo sectionem per longum deorsum
versus non amittit. Quare nulla in ea sunt interiora
cogitari. quae in medio et extrema cogitentur. Secundum autem
superiorem demonstrationem altitudinis quam fecisti ut re-
cordarer nulla omnino est altitudo ubi nihil inter cogitari
potest. **R**ecte dicis. et sic te omnino meminisse cupiebam
Quaobrem illud iam volo. ut respondeas utrum falso verum ante
ponas. **Q**. Jam hinc dubitare incredibilis demencia
est. **M**. Dic ergo quomodo te. num quid nam vera linea est. quae per
longum secari potest. aut utrum signum quod villo modo secari potest
aut vera latitudo quae cum erecta est ut diximus sectionem per
longum deorsum versus admittit. **Q**. Nihil minus. **M**.
Vnumquam ne igitur oculis istis corporeis vel tale punctum
vel tale lineam vel talem latitudinem vidisti. **Q**. Omnino
nunquam. Non enim sunt ista corporea. **M**. Atqui si corporea
corporeis oculis. mira quadam rerum cognatione certum est
oportet animam quae videmus illa incorporea. corporeum
corporeum ne non esse. an tu aliter existimas. **Q**. age iam sceto
corpus non esse animam vel quicquam corporeum. Quid est
tandem. dic mihi. **M**. Vide interim utrum confectum sit
carere illum. omni illa quantitate. de qua nunc que-
stio est. Nam quid sit animus. oblitum te esse miror.
priori inter nos questione discussum. Meministi enim te

quesisse primitus vñ eet. Qd̄ duob̄ modis a nobis
tractatū esse memini. vno q̄ q̄si de regione ei⁹ q̄sitū est
alto. vtrū nam ex terra vel igne vel alio q̄ piam istorū
elementorū esset vel ex omnib̄ vel ex aliquib̄ horū. In q̄
q̄stione ostent̄ int̄ nos non magis h̄ querendū esse q̄
vñ sit terra. vel si quid aliud elementorū singulorū. In-
telligendū ē enī. q̄m q̄ de⁹ fecerit aīm. habē illū certā
substātiā. q̄ neq̄ terrena neq̄ ignea neq̄ aera sit. neq̄
humida nisi forte arbitrandū est. **O**cū tē redisse vt
nihil aliud sit q̄ terra. et non redisse aīo vt nihil aliud
q̄ aīmus sit. **S**i aut̄ definiti tibi aīm vis. et iteo q̄tis
quid sit aīmus facile r̄ideo. **N**ā mihi videt̄ esse sub-
stancia quedā racōis p̄cipēs. regēto corpi accōmo-
data. **I**taḡ illud potid̄ attēte vn̄ce ambigit̄ nūc. vtz
quātitas et q̄si vt ita dicā locale spaciū. aīo nullū sit.
Nā p̄fecto quō corpus non ē neq̄ enī aliē incorporea
vlla cernere. valeret. vt superior ratio demonstrabat.
p̄culdubio caret spacio q̄ corpora metiunt̄. **E**t ob h̄
recte credi aut cogitari aut intelligi talis ei⁹ q̄ntitas
non p̄t. **S**i aut̄ te mouet cur tāta celi terreque marisque
spacia memoria p̄tineat cū sit ipse nullus q̄ntitatis
mira quedā vis est. q̄ tñ ex his q̄ a nobis compta s̄t
quātū ingenio tuo inest lumis animaduertē potes.
Si enī corp⁹ nullū est vt racō iam oñdit qd̄ longi-
tudine latitudine altitudine careat nihilq̄ corū nisi
cū alijs duob̄ esse in corpe potest aīo tñ etiam solaz
lineā interiore q̄dam oculo idest intelligentia videre
cessū est. arbitror nos cedere sic aīm corpus non esse.
vt sit corpe melior. **Q**uo cesso nō opinor dubitādū
est eū etiam lineā esse meliorē. **R**idiculū est enī cum
tria illa insint corpi. vt corp⁹ sit. non his oibus esse
meliorē. q̄ corpe est melior. **O**t ip̄a lineā q̄ melior esse
quincit̄ aīmus. iteo certis duob̄ prestat. q̄a minusq̄
illa duo secari p̄t. **P**orro illa duo eo magis secant̄ q̄
lineā. q̄ magis se ī spaciū descendūt. lineā vō spaciū

nisi lōgitudinis nllm hē. q̄ sublato nihil oīno remanet
spaciū. Qua p̄p̄t̄ q̄cquid in ea meli⁹ est. nōcē est nullo
spacio sic. ⁊ oīno diuidi sc̄ariq; nō possit. frustra igit̄
vt opinor q̄ntitatē aīe q̄ nulla est. inuenire laborā⁹.
cū eū linea ⁊ cedam⁹ esse meliorē. Et si figurarū oīm
planarū illa optima est. q̄ circulo effingit̄. in q̄ ratio
tocuit nihil eē meli⁹ p̄cto atq; potentia⁹. qd̄ nllō du-
bitate p̄tib; car; qd̄ mix. si aīa neg; corporea sit. neg;
vlla aut lōgitudine porrecta. ⁊ latitudie diffusa. aut
altitudine solidata. ⁊ tñ tñ valeat in corpe. vt penes
eā sit regimen oīm mēbrorū. ⁊ q̄si carco qd̄ā in agēto
cūctaz corpaliū motionū. Cū aut̄ oculi mediū q̄ pu-
pilla dicit̄. nihil aliud sit q̄ qd̄ā p̄ctū oculi in q̄ tñ
tanta vis est vt eo dimidiū celū eē ineffabile spaciū
est ex aliq̄ eminēti loco. cerni olustratig; possit. nō ab-
horret a vero. aīm carce oīm corporea magnitudie
q̄ trib; ill; differētijs p̄sumat̄ q̄uis corporū magnitu-
dines q̄s libet imaginari q̄at. sed paucis lig; ip̄o aīo
aīm cernere idē ip̄e se aīm⁹ vixat. Videt aut̄ p̄ intel-
ligēciā. huic soli enī licet vidē nihil esse i rebus potētis
et magnificētijs his nascis. q̄ vt ita dicā sine timorib;
esse intelligunt̄. Timor. n. nō absurde appellat̄ corpis
magnitudo. q̄ si magni pepēda eēt. plus nob; p̄fecto
elephāti sapent. qd̄ si q̄sq; eorū cognat⁹ dicit̄. elephā-
tes esse sapiētis sensu enī q̄uis ammirās. sc̄nū tñ etiā
hic hoīes sepe ambigē. illud quantū opinor saltim
⁊ cedet. plus asino sape apiculam q̄rum ⁊ parte mag-
nitudines plus p̄fecto est q̄ asinū. vel qd̄ etiā de celo
dicebam⁹. cur nō loq̄at. aquile oculū. mltō q̄ nē est
esse breuorē. q̄ tñ illa sublime ita volās vt a nob; in
tāta luce difficile cernat̄. latētez sub frutice lepūsculū
et sub fluctib; piscē. vidē ⁊ p̄ta ē. qd̄ si in ipsis sensib;
quib; nisi corporea sentire nō datū est. nihil ad rem
idē ad vī sentiēdi valet corpis magnitudo metuēdū
ne est q̄so ne anim⁹ hūan⁹ cuius excellentior. ⁊ pene

Solus aspectus est ipsa ratio q̄ etiā se inuenire molit̄
nihil sit si illū eadē ratio. idest se ipse om̄i magnitu-
dine q̄ obtinet locus carere quicquid magna quedam
mibi crede. magna s̄ sine vlla mole de aīo cogitāda
sunt. q̄ facili⁹ ertingit his q̄ aut bene eruditi ad hec
accedūt. nō studio inanis gl̄e sed diuino amore veri-
tatis accensi. aut cū iam ī his q̄rendis versant̄ quis
min⁹ eruditi ad inuestigāda ea venerint se patienter
bonis cociles p̄bent. atq; ab om̄i cozpoz osuetudine.
q̄ntū ī hac vita p̄mittit. semet auertūt. **S**icri aut̄ nō
p̄t q̄dā diuina p̄uidētia vt religiosi anis seiplos ⁊
ceū suū idest veritatē pie caste ac diligent̄ q̄rentibus
inueniendi facultas desit. sed ab ista q̄stioe nisi q̄d te
ad hec mouet. iā recedam⁹ si placet ⁊ ad alia trāseā⁹
q̄cqd̄ aut̄ de ill̄ figis loq̄at̄ a nob̄ fortasse disputatū
est quā volebas. vicebis q̄ntū ad alia valebit si hāc
disceptacōez aliqd̄ eo ad vitā esse ocedis. nā ⁊ exercet
aīm h̄ gen⁹ discipliaz. ad subtiliora cernēda ne luce
illoz repcussis ⁊ eā sustinē nō volēs ī eadē tenebras
q̄s fugē cupiebat libent̄ refugiat ⁊ adfert argumēta
nisi falloz certissima q̄to q̄d fuerit inuentū atq; ofectū
impudentē habeat dubitacōez quātā hōi talia vesti-
gare p̄missū est. **M**in⁹ enī ego de his rebz dubito. q̄
de his q̄s istis oculis vident̄. cū pituita sp̄ bellū gerē-
tibz. q̄d enī min⁹ ferendū ⁊ audiēdū est q̄ fateti nos
rōe p̄stare bestiis. et eā rem fateti ēē aliqd̄ q̄ corporeo
luie sentim⁹. q̄ etiā nōn̄lle bestie meli⁹ cernūt. id aut̄
q̄d racōe intuem̄ nihil ēē orendē q̄ si dicere⁹ tale esse
quale illud est q̄d oculi vident nihil p̄fecto dici posse
idign⁹ vidēt. **D**. accipio ista libētissime atq; assētioz
s̄ illd̄ me mouet cū corporee q̄ntitatis nō ēē aīaz res
ita clara sit mibi vt oīno q̄admodū resistā ill̄ argu-
mētis et q̄d eoz nō ocedā. prorsus ignore primū cur
etate vt corp⁹ crescit ita et aīa vel crescat vl̄ cresce vi-
deat̄. q̄s enī neget pueros in fantes ne bestiaz quidē

non nullaz astucie spados. Quis aut dubitet illis
crescentibus etiā ipaz in eis quādamō crescē racōez. Deīn
si p spaciū sui corpis aīa discēdit quō nullū qntitatis
est. Si aut nō discēdit. quō sentit vbiqz pungentē. m
Omnino ea qris q me q sepe mouerūt. Ita q nō sū
impatz tibi tūdere. vt mihi soleo. Vtrū aut bene rō
q te agit iudicabit. Qualecūqz id tū sit. plz certe nō
possū nisi forte aliqd meliū cū disputamus in mentē
diuinitz veniet. sed agamus si placet more nō. vt
duce racōe. tu tibi ipse tūdeas. Ac priū qramus vtz
crescētis cū corpe animi certū argumētū sit. qd etatis
accessu aptior humane s̄suetudini hō. et i ea magis
magisqz pitus est. **D.** Age vt placz. nā ego id genz
tōcēdi ac discēdi maxie pbo. Nescio q. n. mō. cū id qd
nesciēs qrebā. ipse tūdeo fit ipa inuēcio. nō mō te sed
ammiracōe etiā dulcor. m. **D.** Sic g vtz tibi maius
melius duo qdaz an vnū atqz idem ēē videat duobz
noībz appellatū. **D.** scio aliud esse qd maiū. aliud qd
meliū dicimz. **D.** qd hoz duoz est. cū esse putes qn-
titatē. **D.** Ibi videt qd maiū dicimz. **D.** qd cū duaz
figuratū rotundā qdrata meliorē ēē s̄ntem. qntitas
ne id facit an qd aliud. **D.** Nullo mō qntitas. sed illa
de q supius egimus eq̄litas hō excellētie causa est. m
Nūc g illud attēte. vtrū tibi videat virtus q̄litas
qdaz esse vite. racōi vidiqz s̄sentietis. Nā si aliud ab
alio in vita discrepet. magis in fallor offendit q̄ si
aliq ps circū maiore minore vt in dūallo q̄ alic ptes
discet a pūdo. an tu aliē existimas. **D.** imo assentior
et hāc q̄ abste descripta ē. pbo ēē virtutē. Nā et rō nō
dicēda est. aut existimāda. nisi vera q̄ cū vita per oīa
s̄gtuit veritati sed is pfecto vel solz v̄l certe maxie q̄
bene atqz honeste viuic. q̄ ita sit affectz solus habē
virtutē. et ea viuere iudicādū ē. **D.** pbe dicitis. h̄ certe
etiā illz vides vt opinor. similiore virtuti ēē circulū
quaz figuraz planaz aliaz quālibet. Hinc est enī qd

163

apud oratiū magnis laudibus solent extollere illū
versū q̄ ait cum de sapiente ageret fortis & in se ip̄ so
totus teres atq; rotundus. & recte. **N**ā neq; in animi
tonis quitquā inuenies q̄ magis sibi ex omni pre
sentiā q̄ virtutē. neq; in planis figuris q̄m circulū
Quāobrem si circulus nō magnitudie spacij. sed q̄da;
p̄formacōe ceteris prestat quanto magis de virtute
existimandū est qd̄ nō maioris loci occupatione sed
diuina q̄dā p̄gruentia rationū atq; p̄cordia. ceteras
affectiones animi superat. **C**ū aut̄ puer p̄ficiat lauda
bilit̄. ad quā rem magisq; ad virtutē p̄ficē dicit̄. an
tibi nō videt̄. d. manifestū est. **M**. Nō igit̄ tibi debet
videri animus sicut corpus crescēdo cū etate p̄ficere
Proficiēdo enī ad virtutē puenit quā fatemur nlla
spacij magnitudie sed magna vi p̄stancie pulcrā esse
atq; p̄fectā. **E**t si aliud est maī. aliud melī vt iam
dedisti. q̄cqd̄ aīa cū etate p̄ficiat p̄positosq; racōis fit.
nō mihi videt̄ fieri maior sed melior. qd̄ si membrorū
id facēt magnitudo. eo q̄sq; prudentior esset q̄ lōgior
aut validior. qd̄ se aliē habē nō opinor negabis. **D**
Quis istuc negauerit. sed tū cū p̄ficē aīam p̄ etatem
etiā tu cōcedas. miror q̄ fiat. vt oīs q̄ntitatis expers
etiā si nō membrorū spacio. at certe t̄p̄is adiuuet̄.
M. Desine mirari. nam & hic tibi sili racōe respōcto
vt enī mēbroz magnitudo. ideo nihil affert argum̄ti
cur aīam adiuuet. q̄ multi exiliorib; breuioribusq;
mēbris prudētiores inueniunt̄ q̄busdā magna mole
corpis p̄ditis ita quō iuniores nōillos seniorib; ple
risq; magis industrios atq; strenuos vidēt̄. nō video
cur putāda sint spacīa t̄p̄is i etatib; m̄t̄menta vt cor
porib; sic aīm̄ dare. cū & ip̄a corpa q̄b; p̄ tēp̄ crescē
atq; amplioza spacīa tenē p̄cessū ē sepe sint ānoliosa
breuioza nō mō sēnilia q̄ magnitudie t̄p̄is p̄trahunt̄
atq; minuunt̄. s; etiā p̄uorū q̄s aīadūtīm̄ his bre
uiores ēē corpe. q̄b; s; etate maiozes. Si igit̄ p̄recta

oculi tui. & si sentiunt utique patiuntur. nec possunt ibi pati.
vbi id quod patiuntur non est. nec tamen ibi sunt illi. vbi corpus
meum est. ibi igitur patiuntur. vbi non sunt. **D.** Ego quidem oia
illa concessi. quae non cedunt absurdo viceversa. sed hoc ultimum
quod ex his profectum est. ita est absurdius ut illo tempore potius
aliquid temere me dedisse. quam hoc verum esse sentiam;
Nam oculos meos ibi sentire vbi non sunt. ne in somnis
quidem dicere audire. **m.** Vide igitur vbi obdormieris.
Q.uid enim tandem tibi elaberet incaucius si ut paulo ante
vigilares. **D.** eniuero id ipsum mecum sedulo pertracto ac
reuelo. nihil tamen satis elucet. quod me dedisse peniteat
nisi forte illud quod oculi nunc sentiunt cum videmus visus
namque ipse forsitan sentit. Imo ita est. is enim se feras
porrigit. & per oculos emicat longius. quam versus per
lustrare quod cernimus. Vnde fit ut ibi potius videat. vbi
est id quod videt. non vnde erumpit ut videat. **m.** Non ergo
tu vides. cum me vides. **D.** Quis hoc insanus dixerit. oino
ego video. sed emissio per oculos visu video. **m.** At si tu
vides. tu sentis. si tu sentis. tu patis nec potes ibi pati
aliquid vbi non es. Ibi autem me vides. vbi ego sum
Ibi igitur patis. vbi ego sum. At vbi sum. tu ibi non es. quod
pacto audeas dicere. videri me abste. propterea ignoro.
D. Visu inquam portecto in eum locum in quo es. video te vbi
es. At me ibi non esse profiteor. sed quemadmodum si virga
te tangerem. ego utique te tangerem. id quod sentire. neque ibi tamen
ego essem vbi te tangerem. ita quod dico. visu me videre
quis ego ibi non sum. non ex eo cogor fateri. non me
esse quod videam. **m.** Nihil ergo temere concessisti. Nam & oculi
tui hoc modo defendi possunt quorum est quasi virga visus ut
dicis. neque illa est absurda conclusio. quod oculi tui ibi vident
vbi non sunt. an tibi aliter videtur. **D.** Ita sane est ut dicis
Nam & illud nunc animadverti. quod si oculi ibi vident
vbi sunt. etiam se ipsos vident. **m.** Rectius diceres non etiam
se ipsos se tantummodo se ipsos viderent. Nam vbi
sunt. id est quae locum tenent. soli tenent. nec nasus ibi est

ubi illi. nec quicquid vicinū est illis. Alioquin etiā tu ibi
esses ubi ego sū. quia iuxta inuicē sumus. quā cū ita sint si tamen
ibi viderēt oculi ubi sēt. nihil ampliū quā se ipsos vident
Cū autē se non vident. non modo cogimur sentire posse
illos videre ubi non sēt. sed etiam omnino non posse nisi
ubi nō sēt. **D.** Nihil ē quod hinc dubitare me faciat. m
ergo nō dubitas. ibi eos pati. ubi nō sēt. nā ubi vidēt
ibi sentiūt. Ipse enim vidē. sentire est. sentire autē pati.
Quare ubi sentiunt ibi patiunt. Alibi autē vidēt. quā
ubi sūt. Ibi igitur patiunt ubi nō sēt. **D.** mirū est quā
vera ista existimo. **M.** Recte fortasse existimas. hinc rēde
obsecro. utrum omne quod per visū cognoscimus vitēamur.
D. ita cōto. **M.** credis etiā omne quod vidēto cognoscimur
per visū nos cognoscere. **D.** et hinc cōto. **M.** Cur ergo plerūque
fumū solū vidēto. ignē sub tē latē cognoscimur. quē nō
vitēamus. **D.** Vex dicis etiā nō puto nos vidē. quicquid
per visū cognoscimus. Possimus enim ut coquisti. aliud
vidēto. aliud cognoscere. quod visus nō attigerit. **M.** quod
illud quod per visū sentimus. possumus ne non vidē. **D.**
nullo modo. **M.** Aliud est ergo sentire. aliud cognoscere
D. Omnino aliud. nā sentimus fumū quā vitēamus et
ex eo ignē quā nō videmur subesse cognoscimur. **M.** Bene
intelligis. sed vides certe cū hinc accidit corpus nūm idē
oculos. nihil pati ex igne. sed ex fumo quā solū vident.
Etenim vidē sentire et sentire pati esse iam sup̄ sentimur
D. Teneo et assentior. **M.** Cū ergo per passionē corporis nō
latet aliquid animam. nō continuo sensus vocat. vnus de
quibus memoratis. sed cū ipsa passio non latet. Namque
ignis ille. nō visus. nec auditus. nō olfactus nō gustatus
nec tactus. vocat a nobis. nō tamen latet animam fumo viso
Et cū hoc non latet. non vocat sensus. quia ex igne corpore
nihil est passū. vocat tamen cognicō per sensū. quia ex passioe
corporis quāuis alia. idest ex alterius rei visione con-
iectatum est atque compertū. **D.** Intellego et optime
video istud cōgruere ac fauere illi definitōe tue. quā

vt meā mihi defendēdā dedisti **N**ā ita mēmi ēē abste
sensum definitū cū aīaz non latz qđ patit corp? **I**tagz
illud qđ sum? videt sensū vocam? **D**as: i. sē. n. cū oculi
videndo qđ sē corpis ptes et corpa **I**gnez aut ex qđ nihil
ē corpus passū. qđnis ognitus fuerit sensū nō vocam?
M memoria; qđez tuaz probz et seq̄cem intelligenciaz;
Vez municio illa definitōis labascit **D** cur qđo **M** qz
nō negas vt opinor. nō nihil pati corp? cū crescimus
vel senescim? negz id nos vllō sensu sentire manifestū
ē. nō id tñ aīaz latet **N**ō i. ca; latz qđaz qđ patit corp?
nō tñ sensus iste appellari p̄t **V**idendo. n. maiora ea qđ
aliqñ minora videramus. et videndo senes eos quos
iuuenes ac pueros fuisse ostat. vidēdamus aliqđ talem
mutacō; nra corpoza etiaz nunc dū loq̄mur pati negz
i eo fallim? vt opinor **N**ā procliuiz ē vt me falli dica;
qđ video qđ qđ itelligo capillos meos nūc c̄scere corpusq;
per momenta mutari **Q** si mutacio ista passio corpis ē
qđ nemo negat nō nunc sentit a nob? nec tñ aīaz latet.
qz nos non latet. patit vt dixi corpus qđ nō latet aīaz;
nec sensus ē tñ **Q**uare illa definitio qđ nihil qđ sensus
non esset. debebat inducere cū h̄ inclusit certe viciosa ē
D nihil mihi restare videt qđ vt te petaz. vt aut defi
nias aliē. aut hanc recuses si potes **N**ā eā ista rōe qm̄
vehēnter probz viciosa ēē negare nō possū **M** facile
ē istā corrigere qđ volo tu audias **S**acies. n. mihi tce
si bene intellexisti vbi petet **D** nū alibi qđ vbi aliena
prehendit **M** qđ tandem motu **D** qz qđ senescit corp?
qđuis in iuvene non p̄t negari pati aliqđ **I**dgz cū sci
mus non latet aīam qđam. qđ patit corpus. negz tñ
vllō sensu p̄cipi p̄t **N**az nō video nec mō senescē negz
id auditu aut olfactu aut gustatu aut tactu sencō **M**
Vn̄ ḡ istud nosci **D** rōe id colligo **M** qđo argumētis
rō tua nitit **D** qđ alios video senes. qđ vt ego nunc sū
iuuenes erant. **M** Nonne sensus est quod eos vides

vnz de quibz **D.** q's negat **S;** ex eo q' illos vitio me q'
cu id non vitiam dicto senescere. **m.** Quid verbo 2 g'
illi definitio q' perficiat ad dendum putas. cu sensus non
sit nisi non lateat aiaz; corporis passio. n' tñ vt eaz; per
alia passionz; aut per aliud q'dlibet intelligat **D.** Dic
queso paulo planius. **m.** Seram tibi mores et multo
liberius retardanti q' festinanti **S;** fac totus ad sis
valebit. n. hoc ad plura q'd dicā. definitio nihilominz;
nihil aplius ostiet q' id q'd susceptū ē explicandū **Alr**
omnio vitiosa ē **V**tz aut hēmodi vicijs careat con-
ūsiōne exploratur **Q**d his exemplis tibi fiet apertius
S; n. me rogares q'd esset hō et eū h' modo definirem.
Hō est aial mortale non otinuo. q' vtz dictum est.
etiam definitio; probare deberes. h' superposita ei pticla
id est ois. conuertere illam et intueri. vtz etiam gūsa
vera esset. hoc est. vtrum q' admodum vtz est. omnis
homo animal mortale est. ita esset vtz **O**mne aial
mortale homo est. Quo aliter inuento improbare
definitio; ppter illud viciū q'd aliena o'prehendit. **N**on
n. solus hō est animal mortale. h' etiam quis bestia.
Hec igit' definitio hoīs perfici solet. cu addit mortali
rōle. **N**am homo est animal rōle mortale. atq; vt
omnis homo animal rōle mortale ē. ita oē aial rōle
mortale homo est. **P**lē otinuo ergo supior definitio
vitiosa erat **B**estiam. n. cum homine otinebat. **I**sta
perfecta est **N**am et omnez hoīez et nihil plē q' hoīez
tenet **T**enentz aut minz ita vitiosa est. si addas grā-
maticaz; qm̄q; enim omne animal rōle mortale grā-
maticū homo sit. **P**lures tñ hoīes q' grāmatici non
s' hac definitioe otinentur **E**t ob hoc ista per p'mā illaz
p'p'ositionez falsa est **C**ū aut ouertit vera **F**alsum est
n. **O**is homo animal rōle mortale grāmaticum est
S; vtz est **O**ē animal rōle mortale grāmaticum
homo est **C**ū aut neq; per primam p'p'ositionem neq;

p ouerfionē enūciata vā est. hīs singlis est profecto
viciofior vt ſt iſte due. hō eſt aīal candidū. aut hō eſt
aīal q̄rupes. **N**az et ſi dicas. oīs hō aīal candidū eſt.
aut animal q̄rupes. **S**lm dicas et ſi non oūtas. **S**z h
inter ſe dñt. q̄ illa prima in aliq̄s hoīes cadit. **N**az
pleriq̄ hoīes candidi. hec altera in neming. **N**on enī
q̄sqm hō q̄rupes. hec pro tempore ad explorandas
definicōes didiceris. q̄admodū p̄pōſicōe atq̄ oūſione
iudicent. **S**unt alia multa de hoc ḡne que doceantur
et verborū plena et tenebray. que paulatim vbi oportu
tuniū videbit. conator vt diſcas. **N**unc ouerte animū
ad illā definicōz n̄raz et iā pericior cū diſcuſſeris corrige
Inuenerimus. n. eam cum definicōe ſenſus eēt opletū
aliud q̄d ſenſus non eſſet. et itē non eſſe cū oūtitur
verum. **F**ortaffe. n. verum eſt. oīs ſenſus paſſio corpis
eſt aīam non latens. vt verum eſt. omnis homo aīal
mortale eſt. at vt ſlm eſt. omne animal mortale hō eſt
q̄ item et beſtia ita falſum eſt. oīs paſſio corpis non
latens aīaz ſenſus eſt. q̄ nunc nobis vngues eſcunt
neg aīaz latet. id enim ſcimus. neg id ſentimus. ſed
oīedacōe oīgnō ſcimus. **Q**ueadmodū ḡ illi definicōni
hoīs vt p̄ficere additum eſt rōle. q̄ addito beſtie q̄ ſil
oītinēbant excluſe ſt. nihilq̄ preter hoīem atq̄ omnes
hoīem tñ definicōe oīprehendim̄. nonne cenſes aliqd
etia; huic addendū eē. q̄ inter ſe iungat q̄ tenet alienū
nec q̄cqm̄ in ea niſi ſenſus et oīs ſenſus intelligat. **D**
cenſeo q̄rem. h̄ quid addi poſſit ignoro. **S**enſus eſt
certe oīs paſſio corpis non latens aīaz. **S**z oūti non
p̄t hec enūciatio. p̄pter paſſionem illā corpis q̄ vel
creſcit vel decreſcit ſcientibz nobis id eſt vt non latet
aīam. **D** ita eſt. m. **Q**uid hec paſſio per ſeipſaz nō latz
aīaz an per aliud. **D** per aliud plane. **A**liud ē. n. vitere
vngues maiores aliud ſcire q̄ creſcāt. m. **C**ū ḡ creſcē
ipm ſit paſſio q̄ nullo h̄ſu attingim̄. magnitudo at illa

quā sentim⁹ eatez passione facta sit nō ipa sit passio.
manifestū est tlez passionz nō p seipaz scire nos h̄ per
aliud Si g⁹ non p aliud aīaz non lateret nōne sentiret
poci⁹ q̄ coinceret **I**ntelligo **M**ur g⁹ dubitas. qd̄
illi diffinicōi sit addendū **D** iā vīdeo sic ēē definiendū
vt sensus sit passio corpis p seipaz nō latens aīaz **N**ā
et oīs sensus h̄ ē et oē h̄ vt opior sensus ē **S**i h̄ ita
ē fateor definicōz esse perfectā. h̄ temptem⁹ eaz si placet
vtz illo scōo vicio non vacillet q̄ illa hoīs cū gram-
maticū ē additū. **N**āz meminisse te oportz q̄ ēē hoīez
dōm est aīal rōle mortale gramaticū. eo q̄ peccare de-
finicōz qd̄ ouersione vera est. cū prima enunciatione
sit falsa. **N**amq̄ falsum est. omnis homo aīal rōle
mortale grammaticum est. qm̄uis vey sit. omne aīal
rationale mortale grammaticum hō est **E**rgo vicio-
sa est iteo hec diffinitio qd̄ nihil q̄dem preter hoīem. h̄
non omēz hoīem tenet **E**t hec fortasse talis est. de qua
velut perfectā glīamur **Q**m̄q̄. n. omnis passio corpis
per seipsam non latens animaz sensus sit. non tamen
oīs sensus istud ē **Q**uod sic intelligas. licz bestie nēpe
senciūt. ac pene oēs qnq̄ illis sensibz vigēt q̄ntū cuiq̄
natura tributū est. an tu id negabis **N**ihil minus
Quid hoc. nonne ocedis scientiā non ēē nisi cum
res aliq̄ firma rōe percepta et ognita est **D**oceo. **M**.
At bestia rōe non vtiť. **D**. et hoc ocedo. **M**. **N**on igit̄
scientia cadit in bestiam **C**ū aut non latet aliqd̄ vtiq̄
scit̄. **N**on igit̄ sentiūt bestie si oīs sensus est. cū passio
corporeis per seipaz nō latet aīaz **S**enciūt aut vt paulo
ante ocessum est **Q**uid ergo dubitam⁹ illam dionez
improbare q̄ oēm sensum circumplecti minie potuit.
Siq̄dez bestiaz sensus exclusus ē **D** fateor me deceptū.
cum tibi ocessi scientiaz tunc esse. cum aliquid firma
ratione percipitur. **S**olos. n. homines cū h̄ rogabas
intuebar **N**āz neq̄ possum dicere rōe vti bestias. nec

eis possū sciam tēnegare. Sciebat enī vt opinor dñm
canis. q̄ post .xx. annos recognouisse phibet. vt taceā
de cetis innūabilib. m. Dic mihi oro te si due q̄daz
res tibi pponantur. vna ad quaz pueniendū sit. alta
p quā puenire possis. q̄ istaz pluris pendis ⁊ q̄ cui
pponis. **D.** q̄s dubitat eā p̄stare ad quā sit pueniendū
Q. Ergo cū sint due res q̄daz scia ⁊ ratio. p sciētiā
puenimus ad racōez. an p racōez ad scia. **D.** Vtraz
res sibi met quantū arbitror ita nexa ē. vt p altutrā
ad alterā pueniri possit. nangz ad ipaz racōez nō pue
nitemus. nisi ad eā pueniendū esse scirem. **P**recessit
ḡ scia vt ad rōez p eā puenirem. **Q.** q̄d ad ipaz scia
quā dicis p̄cedē sine racōe puenit. **D.** Nunq̄ h̄ dixerit
nā est ista sūma temeritas. m. **P**er racōez igit. **D.** nō
ita est. **Q.** ḡ p temeritatē. **D.** q̄s h̄ dixerit. m. **P**er q̄d
igitur. **D.** **P**er nihil q̄ insita est nob. m. **O**blit̄ mihi
viteris q̄d int̄ nos supius ouenerit. cū rogassem vtrū
nam putares tūc esse sciētiā. cū res aliq̄ firma racōe
p̄cipitur. **N**ā respondisti vt opinor. hanc tibi videri
hūanaz scia. **N**unc vō dicis posse hoīez habē aliquā
sciētiā cū rem nlla racōe p̄cepit. **Q**uis aut̄ nō videat
nihil sibi esse adūsius. quā ista duo s̄. ⁊ nō ēē sciētiā
nisi cū res aliq̄ firma racōe p̄cipitur ⁊ esse cuiusdā rei
sciētiā nlla racōe p̄cepta. **I**taqz nosse cupio. vtz hoz
deligas. nam vtrūqz v̄ez esse. nullo pacto p̄t. **D.** **H**oc
eligo q̄d pauloante dixi. **N**ā illud superiō. temere me
dedisse ōfiteor. **C**ū enī racōe int̄ nos verū q̄ramz. id q̄
fiat rogando et respondendo quō possit ad sūmam
perueniri q̄ ocluditur ratio. nisi aliquid priōz ōceteret̄
Concedi aut̄ recte q̄ posset q̄d nesciret̄. **I**ta ista ratio
nisi inueniret in me aliquid cognitū q̄ innitens ad
incognitū ducet. nihil oīno p̄ illam discere nec eam
proflus racōnem noiarem. **Q**uamobrē frustra mihi
non adsentiris. an racōez. necessario ēē in nob̄ aliquā
sciētiā. vnde ipsa racō sūmat exordiū. **Q.** **G**erā tibi

more & te quidez vt institui q̄ciens alic̄ dati penitet
emendare p̄mittā. Sed ne q̄so abutaris ista licentia
et negligenter cū interrogō attendas. ne assidua male
cessa etiā de his q̄ bene c̄cedunt. dubitare te cogant
D. Perge potius ad cet̄. Quamuis enī addā vigi-
lantie mee quicq̄d possū. nā & me pudet de sententia
cadē t̄ciens. nunq̄ t̄n deterreat pudori huic teniti. et
lapsū meū te p̄sertim manū dante corrigē. Neḡ enī
est ideo suscipienda p̄tinacia. q̄ optāda p̄stancia. **M.**
Droueniat tibi plane ip̄a p̄stacia q̄ citissime p̄t. ita
mibi placitā sniam p̄tulisti. Sed nūc fito quā p̄ntis-
sim̄ ad ista q̄ volo. Queto enī abste. q̄d tibi intesse
videat̄. int̄ racōez & racionacōem. **D.** Nō satis valeo
ista discernere. **m.** Hoc ergo intuerē. vtrum existimes
homini iā adolescēti vel viro vt om̄em ambagē au-
ferā sapienti. sine in̄missione inesse racōez dū mente
san̄ ē. sicut bonā valitudiēz cōpi dū peste ac vulne-
ribus caret. an sicut ambulare. sedē. loq̄ moto inesse
moto deesse. **D.** Sane menti semp̄ puto inesse racōez.
m. Quid h̄. dū p̄ ea q̄ c̄cedunt ac manifesta sunt. vel
interrogando aliū vel c̄nectendo alia. p̄ducim̄ nos ad
alicuī rei cognicōez. viderē ne tibi aut nos. aut quis
sapiens. semp̄ facē. **D.** Non sp̄. nō enī semp̄ hō q̄libet
aut sapiens. quantū opinor vel secū vel cū alio q̄rit
aliquid differēto. Nā q̄ querit. non dū inuenit. ita si
semp̄ querit. nunq̄ inuenit. Sapiens aut̄ iā inuenit
vt nihil aliud dicā vel ip̄az sapientiam quāz cū esset
stultus differendo fortasse. aut quoquo moto alio
potat requirebat. **m.** Recte dicis. Quare intelligas
volo. nō esse istaz racōez. dū p̄ ea q̄ c̄cedunt atq̄ cog-
nita s̄t. ad aliq̄d incognitū ducim̄. Hoc enī nō semp̄
vt iam c̄sensimus inest menti sane racō aut̄ semper.
D. Intelligo. h̄ quorsū ista. **m.** Quia paulo añ dixisti
p̄tea me tibi debere adsentiri. scientiā nos habē ante
rōez q̄d cognito aliq̄ mittit̄. dū nos rō ad incognitū

ducat. Nunc aut inuenim⁹ non rōez vocandā esse dū
hoc agit. Nō enī sana mens agit hoc sp. cū sp habeat
racōem. sed recte ista fortasse racionatio no iatur. ut
ratio sit quidā mētis aspectus. rōnatio aū ratio nis
inquisicio idest aspectus illius p ea q aspicienda sūt
mōcō. Quare ista op⁹ ē ad q̄rendū illa ad videndū
Itaq; cū ille mentis aspectus. quaz racōem vocamus.
pict⁹ in rem aliquā. videt illā scīa noīat. Cū aut nō
videt mens q̄uis intēdat aspectū i scīa vel ignorācia
dicīt. Non enim ⁊ his corpilib⁹ oculis. oīs q̄ aspiciūt.
videt. qđ in tenebris facillime animadūtimus. Ex q̄
liquet ut opinor. aliud esse aspectū. aliud visionē. q̄
duo in mēte rōem ⁊ scīaz noīam⁹. nisi qđ te adūsus
hec mouet. aut parū dilucide ista distincta arbitris.
D. Porro mihi hec distinctio placet ⁊ libentē assentior
Q. Vide g⁹ nunc utrū aspice nos putes ut videam⁹
an videre ut aspiciam⁹. **D.** Hinc vō ne cecus quidē
quisq; dubitauerit. ppter aspectum esse visionē. non
visionē ppter aspectū. m. Satendū igit visionē pluris
q̄ aspectū ēē pēdendā. **D.** Satendū oīno. **Q.** g⁹ ⁊ scīaz
plurisq; rōem. **D.** Conseqns video. m. Placet ne tibi
meliores aut feliciores esse hoīb⁹ bestias. **D.** auertat
deus tā inmanē amenciaz. m. Recte sane exhortuisti
sed ad id nos cogit sentēcia tua. Dixisti enī eas habē
scīenciaz. et non habere racōez. Racōez aut hē homo
per quaz vix ad scīenciaz puenit. Sed ut ocedā facile
pueniti. qđ nos adiuuabit racio. ut bestijs nos ante
ponendos putemus. cū ille habeāt scīenciam. ⁊ hanc
plurisq; racōem pēdendā esse cōpertū sit. **D.** Cogor
oīno aut scīenciam a bestijs non cōcedere aut nihil
recusare. quin mihi merito ante ponant. Sed queso
explica illud qđ de cane vlixis cōmemoravi q̄le naz
sit. Nam eius ammiracōe cōmotus. taz inaniē laūi
Q. Quid autem hoc putas esse nisi vim quandam
scīendi nō scīēdi. Senu enī nos multe bestie supāt

Cuius rei causam non hic locus est ut quaramus. Mente autem
ratione scia. non illis deus proposuit. sed ille sensus a quo
tales anime delectantur. accedente consuetudine est magna vis
est. potest discernere. atque eo facilius. quod anima beluarum magis
corpore adfixa est. est illi sensus. quibus utitur ad victum
voluptatemque quae ex eodem illo corpore capit. Humana
vero anima. propter rationem atque scientiam de quibus agimus quod scilicet
ista longe pretiosiora a sensibus. suspendit se a corpore
quantum potest. et ea quae intus libentius est frui voluptate
quantoque in sensibus declinat magis. tanto similiorem
hominem pecori facit. Inde est quod etiam pueri vagientes
quanto alieniores a ratione sunt. tanto facilius discernunt
sensu etiam tactum coniunctionemque nutritum nec odorem aliarum
potest sustinere. cum quibus consuetudo non fuit. Quamobrem
quis aliud ex alio incidit libenter tamen in eo humore
temeretur. quod ammonet anima ne se ultra quam necessitas
cogit refundat in sensus. sed ab his potius ad seipsum
colligat se. iuuenescat et repuerescat deo quod est novum
hominem fieri veterem exuto. a quo incipit propter neglectam
rei legem. certa est necessitas. quae neque verius neque secretius
quicquam divinis scripturis continetur. Vellem hic plura
dicere. ac meipsum constringere. dum quasi tibi precipio ut
nihil aliud agerem. quam rediret mihi. cui me maxime
debeo. atque ita deo fieri. quod ait oratio. amicum man-
cipium deo. Quod omnino fieri non potest. nisi ad eiusdem
reformatur imaginem. quam nobis ut preciosissimum
quidam et carissimum custodiendam dedit. dum nos ipsos nobis
tales dedit. quibus nihil possit praeter ipsum ante poni
Hac autem actione nihil mihi videtur operosius et nihil
est cessationi similis. neque tamen eam suscipere. aut
implere animus potest. nisi eo ipso adiuvari cui red-
ditur. Unde fit ut homo eius potentia reformatus sit.
cuius bonitate. ac potestate formatus est. Sed
ad propositum redire cogimur. Quare vide utrum
tibi iam probatum sit feras non habere scientiam.

co tãq; illã velut imaginẽ sciencie . quam miram̃ vim
esse sciendi **D** probatũ sane . et si qđ de h̃ diligencius
q̃rendum est aliud tempus aucupabor . **N**unc nosse
cupio qđ hinc scias **Q** qđ aliud putas nisi et fini-
cõ; illaz sensus vt antea qđ nescio qđ plus q̃ sensum
includebat . ita nunc orio vicio vacillare . qđ non om̃ez
sensem potuit occludere . **H**abent enim fere sensum ñ
habent scienciaz **Q**uicqđ aut non latet scit . et omne
qđ scitur ad scienciaz profecto pertinet . **D**e q̃bz oib; iã
mibi tecũ ouenit aut igit non e ṽz . sensũ eẽ passioz
corpis nõ latentẽ aiaz . aut eo carent bestie . qđ scia carẽt
sensũ at̃ pcedim̃ bestijs . d̃io g̃ illa viciosa e **D** fateor
nihil me inuenire q̃ resistaz **Q** accipe aliud q̃ magis
nos h̃z defnicõis pudeat . **N**ã memisti vt opinor tãũ
defnicõis viciũ tibi dem̃tatũ q̃ p̃sus nihil e turpius
cũ ex neutra pte vera e q̃lis illa est . hominis hõ e aial
q̃rupes **N**ã; siue omnis hõ animal q̃rupes est siue .
om̃e animal q̃rupes homo est . q̃ dicit atq; affirmat
insane profecto si non iocat **D** **V**ez dicit **Q** qđ si in
h̃ etiaz vicio ista ñra dephendit̃ . putasne q̃c̃q; magis
eẽ qđ sit explorendũ atq; ex̃minandũ te aĩo **D** quis
id recuset . h̃ nollẽ si fieri p̃t etiaz h̃ tã diu detineri atq;
interrogari uelis agitari **Q** nihil e qđ hinc metuas
Jam . ñfectũ est negociũ . an tibi nondũ psuasum e
cũ te d̃ra feraz et hominum ageret . aliud esse sentire
aliud scire **D** **I**mmo maxime **Q** **A**liud ergo sensus
aliud sciencia **D** ita est **Q** non aut̃ sentimus rõe . sed
aut visu . aut auditu . aut olefactu . aut gustatu . aut
tactu **D** assencioz et oẽ qđ scim̃ rõe scim̃ **Q** nullius
igit̃ sensus sciencia est . **Q**uicqđ aut non latz ad sciaz
pertinet **A**d nullum ergo sensũ pertinet non latere . vt
nullus hõ q̃rupes recte dici p̃t . **Q**uã obrem ista ñra
definitio suscepta tua non solũ alienos terminos in-
uasisse negz aliqđ sui iuris reliq̃sse . sed nihil omnino

habuisse pp̄m totūq; alienū occupasse quida est **Q**uod
g^o agem^o pateris ne illā de iudicio ita discedē **Q**uāq;
·n· ego ei defensionē q̄lem potui prebueri· tu tñ ip̄am
litis formulam q̄ nos recepit p̄posuisti· **E**t ego q̄dam
tam et si non potui bona fide adfui· q̄d mihi satis ē·
Tu vero si p̄uaticationis arguaris· quid facias· a
quo et producta est vt obiurgaret autē et obpug-
nata vt turpiter cederet· **N**unquid nam est hic
q̄sq̄q; iudex a q̄ huic vel mihi metuendū sit· **E**go te
p̄uati q̄si adhibet iuris sultus instruendi eā refel-
lere volui vt cū ad iudiciū ventū fueris pat̄ adstas
De g^o aliqd q̄d pro ista p̄feras quāz mihi inualidis-
simo temē defendendāz tuendāq; om̄das **N**ē certe **D**
q̄d naz ē obsecro id **N**· q̄ q̄m̄q; sit aliud sensus aliud
sc̄ia· illud tñ non latere· vtriq; om̄ne ē· **V**t ipsi hoī· et
bestie· q̄uis plimū d̄rant· aīal tñ esse om̄ne est **N**on
latet enim quicquid aīe apparet· siue per t̄pacionem
corpis siue per intelligencie puritatē· atq; illud primū
sensus· hoc aut̄ alter sc̄ia sibi vindicauit· **D**· manet
ergo illa definitio tuta et probata **N**· manet vero **D**
vbi naz ego receptus sū **N**· vbi rogauī· vix om̄ne q̄d
non latet sc̄iat **T**u aut̄ huic rogacōi temē assensus es
D naz q̄d velles dicere **N**· non otinuo esse sc̄iaz si q̄d
non latet· s̄ si per rōnem non latet **C**um aut̄ p̄ corpus
non latet sensū vocari si per seip̄az nō lateat corporis
passio· an ignoras q̄bdaz p̄his et peracutis visum ēē
ne idipsum quicquid q̄d mente p̄prehendit̄ ad nomen
adspirare sc̄ie· nisi tam firma p̄prehensio sit· vt ab ea
mens nllā rōe q̄at dimoueri· **D** accipio ista q̄tissime
s̄ q̄so quō quid sit sensus subtilissime q̄tum arbit̄oz
explicatū est· referamus nos ad illā q̄stionē· pp̄t̄ quā
h̄ explicandū susceperamus· **A**ttuleram· n· ego argu-
mentū· quo tantam probatem aīam esse q̄tum eē est
corpus· eo q̄ tangentem a capite vsq; ad pedis extmū

pollicē sentit. q̄q̄ versū tetigeris. Atq; inde ad sensus
definicō; moxaz plenissimā. h̄ forte n̄c̄rio delati sum̄s
Itaq; ip̄m fr̄m tanti opis. iam oñte si placet. **¶** Est
omnino atq; v̄berrim̄s. **¶** Na; totū qd̄ q̄rebam̄s effectū
est. Si enī sensus est corp̄is passio p̄ se ip̄a; non latens
aiam. qd̄ vt firmissime teneremus. diucius q̄ velles
h̄mociōnati sum̄s. memisti ne tandem nos sperisse ibi
sentite oculos vbi nō sunt vel pot̄is ibi pati. **¶** Memi
¶ etia; illd̄ credisti nisi fallor nec mō dubitas dandū
fuisse aiaz m̄lto q̄ totū corpus est eē melioz ac potē
tior; **¶** hinc vō dubitare nefarium puto. **¶** Age si
corp̄s potes ibi pati aliqd̄ vbi nō ē p̄t̄ q̄nda; cū aia
p̄tēpacō; qd̄ oculis incernento accidere inuentū est a teo
ne aiaz crassa; et pigra; putam̄s. p̄ quaz ipsi oculi t̄m
p̄nt vt eam lateat corp̄is passio. si non ibi iaceat vbi
passio ip̄a p̄tigit. **¶** m̄ltem me mouet ista oculo et ita
m̄ltem vt omnino stupeā. et nō solū qd̄ r̄ndea; h̄ p̄sus
vbi sū nō inuenia; **¶** Quid. n. dicā. sensū non eē cū cor
poris passio per se ip̄a; non latet aiaz. **¶** Quid erit aliud
si h̄ non ē. **¶** Oculos nihil pati cū vitem̄s. absurdissimū
est. absurdissimū ē ibi pati vbi s̄. **¶** At seip̄os nō vidēt
n̄ vbi s̄. quicq̄ est preter ipsos. **¶** Non esse oculis aiam
potencioz cū eate; sit istaz potēcia nihil ē temencioz.
an h̄ dicendū est potencius esse ibi pati vbi q̄c̄q; sit.
q̄ vbi non sic. Sed si hoc v̄z esset non esset p̄stancioz
visus cetis sensib; **¶** Quicquid ictum aliq̄ vel incidens
q̄piam vel h̄uozis perturbacō; cū ibi paciant̄ oculi vbi
s̄. neq; h̄ anima; latet. nec ista passio visus. sed tact̄
vocat̄. et tamen talia pati oculus possit etia; in exaio
corpore. q̄uis creasset anima quam passio non lateret.
¶ Illud aut̄ qd̄ pati non p̄t oculus nisi ad sit anima.
id est quod vitem̄s patit̄ hoc solū ibi patit̄ vbi non
est. **¶** Ex quo t̄m non vitem̄s nullo loco anima; p̄tineri
Siquem oculis qd̄ est corpus. id t̄m non loco suo patit̄

quod nunquam sine animo pateretur. **Q**uid in faciam quod te nonne
istis rationibus ostendit potest animas nostras non esse in corporibus. **Q**uod
si ita est nonne ubi sum nescio. **Q**uis enim mihi eripit
quod ego ipse anima sum. **N**e perturbare ac magis bono
animo facito sis. **I**sta enim cogitatio et consideratio ad
nos metipsum nos inuitat. et quantum licet auellit a corpore
Quod autem tibi visum est non esse animam in corpore iuuen-
tutis animantis quamquam videatur absurdum non tamen tractissimi
homines quibus id placuerit desuerunt. neque nunc arbitror
cessisse. sed ut ipse intelligis res est subtilissima et ad
quam cernenda; mentis acies satis purganda est. **N**unc
attente potest quod aliud adferas quam quincas animam vel
longam vel latam esse vel quod eodem modo. **N**am illud argumentum
tuum de tangendo sensu sentis non attingere veritatem.
non valere aliquid ut eam per totum corpus tanquam sanguinem
diffusam esse quincat aut si iam quod afferas nihil habes
videamus quod restat. **N**ihil habet fortasse nisi recordaretur
quod tum pueri mirari soleamus. palpitantes lacertarum
caudas amputatas a cetero corpore. **Q**uem motum sine anima
fieri. nullo modo persuadere possum. neque quod pacto fiat
ut nullum sit anime spatium. quam precidi etiam cum corpore
potest intelligi. **N**e possem respondere aeternam et igneam que
duo per anime presentiam mouentur in corpore terreno.
et humido ut omnium quatuor fiat transactio dum post eiusdem anime
abscissum ad superna euadunt ac sese expediunt mouentur
illa corpuscula tanto concitacius quanto plaga recen-
sione subito erumpunt. **D**ein porro motum languescere
postremo desinere dum minus minusque fit quod effugit ac
deinceps totum euolat. sed ab hoc me reuocat quod his hausi
oculis pene seruis quam credi potest. sed certe non huius quam debere
Cum enim nuper in agro essemus ligurie nostri illi atoles-
centes que tunc erant mecum studiorum suorum gratia animad-
uertentur humi iacentes. in opaco loco reptantem
bestiolam multiperem. longum dico quendam vermiculum vulgo

notus est. h̄ tñ quod dicā nunq̄ in eo expertus eram.
Verso namq; stilo q̄ forte hēbat vnus illoꝝ animal
mediū percussit. tum ambe ptes corporis ab illo vulnē
inōtia discesserūt. tāta pedū celeritate ac nihilo inbe-
cillioze n̄isu. q̄ si duo h̄modi animācia foꝛent. Quo
miraclo exterciti. causeq; curiosi. ad nos vbi siml' ego
et alij p̄s s̄sidam̄ alacrit̄ viuencia frust̄ illa retulerēt
Neq; nos paz̄ omoti. ea currere in tabula q̄qua versū
poterant cernebamus. atq; vnū ip̄oꝝ stilo tactū con-
torq̄bat se ad coloris locū. nihil sentiente alio ac suos
alibi mot̄ peragente. **Q**uid plura. tēptauim̄ q̄tin̄
id valēt atq; vermicl̄m. imo iā vermiclos in multas
ptes scissimus. Ita oēs mouebant̄ vt nisi a nob̄ illō
factū esset et operent̄ vulnera recencia. totidē illos se-
paratī natos. ac sibi q̄q; vixisse ceterem̄. S; tunc ego
q̄ illis atolescentib; dixi. cū intenti me intueren̄ tibi
nūc dicere vereoz. **I**ā. n. tñ processim̄ vt nisi tibi alit̄
tñdeo q̄ sc̄dm̄ meam cām̄ probabiliter valet tanta
n̄ra intencō per tā longū munita h̄monē. ab vno ver-
miclo penetrata succubuisse vireat̄. **I**llis aut̄ precepaz̄
vt in studijs sicuti cepant. suū cursū tenerent. ita eos
oportunit̄ aliquñ adquerenda et discenda ista. si res
monēt eē ventos. S; q̄ illis discentib; cū alipio ser-
mocinatus sū cū vtq; n̄m̄ pro suo quisq; modulo
recordare. et mectaret et q̄reret si exponē veli. lōge pla-
nob̄ dicenda s̄. q̄ ab ip̄o principio tantis ambagib;
atq; anfractib; dicta s̄. **N**on apud te tñ tacebo quod
sencio. nisi mihi tūc m̄ta iam nota essent de corpe. de
specie q̄ inest corpoꝝ. de loco de tpe. de motu q̄ subtilis-
sime atq; abstulissime p̄pter hanc ip̄az̄ q̄stionē disse-
serunt̄ ad dandā palmas; his q̄ corpus eē aīaz; dicunt
declinare. **Q**ua p̄pter te vt possū etiā atq; etiā moneo
ne temere aut in libros. aut in disputacōnes loq̄cissi-
moz̄ hoīm̄. nimiumq; sensib; his corpi; credencium

te precipites donec corrigas firmesque vestigia quae usque ad
ipsum teum animam ducunt. neque ab illo sanctissimo atque inquam
lissimo mentis hitaculo. a quo non dum illa incolit pegrina est.
studium facilius et laboribus quam inertia delidiaque autaris
Nunc autem accipe id illud quod ut sentio mentem moueris.
non quod robustius te multis sed quod breuius neque quod mihi
probabilius quam cetera. sed quod tibi apertius eligere potui.
Dic oro te quam citissime potes. **Q**uod primum illud dico si
maxime causa lateat. cur in occasione quaedam corporum illa
contingant non continuo nos habet vno ita perturbari oportet
ut tam multa quam superius luce clariores tibi visa sunt.
falsa esse arbitremur. **F**ieri enim potest ut habet rei causa nos lateat.
quae vel humane nature occulta est vel sit alicui homini
cognita. nec iste a nobis interrogari possit. aut etiam habet
ingenio simus ut satis nobis facere interrogatus non
possit. **N**unquam nam ex eo quicquid ex omnia parte firmissime
didicimus ac verissimum esse confitemur labi nobis atque ex-
torqueri deest. **A**tqui si illa maneant integra quae interrogatus
certa et indubia esse respondisti. nihil est quod istum vermiculum
pueriliter metuamus quamquam viuacitatis et inuositatis
eius causam non valeamus adferre. **S**i enim apud
te de aliquo fixum immotumque constaret. quod esset vir
bonus. eumque in latronum conuiuio quis per se quere depre-
henderes atque aliquo casu antequam abs te possit interrogari
moreretur quamlibet causam putares potius illius cum
sceleratis coniunctionem atque conuiuium etiam si te se lateat
quam sceleris et societatis. **C**ur ergo non cum tam multis
argumentis superius edictis atque ab te firmissime probatis
plane tibi factum sit non loco animam contineri. atque ob hoc nullum
esse tuis quantitate. qualem in corporibus cernimus aliquam
suspensam esse causam. cur nonnullum animal casum in omnibus
partibus uiuat non eam tamen quam cum corpore anima
occidi potuerit. **Q**uam si reperire non possumus querenda
non est potius vera quam falsa credenda. **D**einde quero ab te

14

utrum putes in verbis nostris alium esse ipsum sonum aliud
quod sono significat **D** Ego utrumque item puto **Q** Dic
mibi ergo sonus ipse vnde procedat cum loqueris **D** quod
dubitet a me procedere **Q** abste ergo sol procedit dum nominas
solem **D** de sono me non te reipsum interrogasti **Q** Aliud
ergo sonus est aliud res quae significat sonus **Tu** autem
utrumque item esse dixeris **D** age iam doceto aliud esse sig-
nificantem sonum aliud rem quam significat **Q** Dic ergo utrum
possis gnarus latine linguae nominare in loquendo solem si
non intellectus solis procederet sonum **D** nullo modo posses
Q quid antequam ipsum nomen ore procedat si volens
id enunciare aliquando diu te in silencio teneas nonne in
tua cogitatione manet quod expressa voce aliter auditus est
D manifestum est **Q** quod cum ipse sol tante sit magnitu-
dinis nunquam illa notio est quam cogitatione autem voce tenes
aut longa aut lata aut quod huiusmodi videri potest **D** nullo
modo **Q** age iam dic mihi cum ore ipsum nomen erumpit
tuo atque id ego audiens solem cogito quod tu autem voces
et cum ipsa voce cogitasti et nunc fortasse aliter cogitamus
nonne tibi videretur nomen ipsum veluti accepisse ex te
significationem quae ad me per aures deportaretur **D** videretur
Q Cum ergo nomen ipsum sono et significatione est
sonus autem ad aures significatio ad mentem pertineat
Nonne arbitraris in nomine velud iam in aliquo
animante sonum esse corpus significatio autem quasi
aiam soni **D** Nihil mihi videretur similis **Q** Attente
nunc utrum nominis sonus per litteras diuidi possit cum
anima est id est significatio non possit Si quidem ipsa
est quam paulo ante in nostra cogitatione nec latam nec
longam vidisti tibi videri **D** prorsus assentior **Q** quod
cum per litteras singulas sonus ille diuiditur videretur tibi
significationem illam retinere **D** quomodo possunt singulae
litterae significare quod nomen quod ex his constat
significat **Q** At cum perditam significationem descriptus

179

in lris sonus est. nū aliud putas eē factū q̄ dilaniato
corpe discessisse animas; et q̄si mortē q̄ndā; nominis
contigisse. **N**on solum assencior. s; ita libenter vt nihil
me magis in hoc sermone delectauerit. **M**. Si ergo
satis perspexisti. in hac similitudine quomodo possit
dissecto corpore anima non secari. accipe nunc quomō
frustra ipsa corpis cū anima non secta sit uiuē possint
Iam. n. scissili et recte vt opinor significacōez. q̄ q̄si
anima soni est. dū nomen edic̄ per seip̄a; nullo pacto
diuidi posse cū ipse sonus qd̄ velut corp̄ eē est possit
Sed in solis nomine ita soni est facta diuisio vt nlla
pars eē significacō; aliquā retineret. **I**taq; illas lras
dilacerato corpore nominis tanqm̄ ex anima membra.
id est significacōe carencia considerabamus. **Q**uā ob rē
si aliqd̄ nomen inuenerimus qd̄ diuisum queat etia;
singulis partib; q̄ppiam significare. scedas oportet.
non omnimoda; veluti mortē tali precisione factam
esse cū tibi membra seperatim considerata qd̄libet signi
ficancia q̄si spirancia videbunt. **D**ecedam omnino.
et vt iam id ipsum sonus flagito. **M** accipe nam dum
viciniam solis attento. de eē nomine supius egimus
lucifer mihi occurrat q̄ profecto int̄ scōa; et tertia; sil
laba; scissus non nihil priore pte significat cū dicim̄
luci. et ideo in h̄ plusq̄ dimidio corpore noīs uiuit. **E**x
trema etia; pars habet animas. nam cū fare aliquid
iubeas hanc audis. **Q**ui. n. possis ob t̄pare si q̄s tibi
diceret. fer codicem. si nil significaret fer. **Q**d̄ cū addit̄
luci lucifer sonat et significat stellam. **C**ū aut̄ demitur
non nihil significat et ob hoc q̄si retinet vitas. **C**um
aut̄ locus et tempus sit q̄to oia q̄ sentiunt occupant̄.
vel potius q̄ occupant qd̄ oculis sentimus. per locum
qd̄ aut̄ per tempus diuidit̄. **V**t enim vermiculus
ille plus luci totus q̄ pars eē occupabat ita maiorem
tpis moram tenet cum lucifer dicit̄ q̄ si luci t̄moto

diceret **Q**uare sic significatio uiuit in ea diminucōe
tpis q̄ diuiso illo sono facta est cū eazem significacō
diuisa non sit **N**on. n. ipsa per tempus discentebatur
sed sonus ita existimandū est secto uermiculi corpore
qm̄q̄ in minore loco pars eo ipso q̄ pars erat uiueret
non omnino animaz; sectaz; nec loco minore minoz;
esse factam. licet integri animantis m̄bra omnia per
maioz; locū porrecta s̄l possederit **N**on. n. locum ipsa
s̄ corpus qd̄ ab eazem agebat tenebat sic illa signifi-
catio nō distenta p̄ tps. oēs tñ noīs l̄as suas moras
ac tpa possidentes uelut animauerat atq; opleuerat.
Hac similitudine interim o tentus sis peto. q̄ te sencō
delectatum **Q**ue at̄ subtilissime te hoc disputari p̄nt
ita ut non similitudinib; que plezq; fallunt. sed rebo
ipsis satis fiat ne in presencia expectes. **N**am et ocu-
dendus est taz; longus h̄mo et mltis alijs q̄ tibi desūt
animz; ad h̄ intuenda et dispicienda p̄colendus ē. ut
possis intelligē liq̄ssime. utz qd̄ a q̄bda; uctissimis
uiris d̄ ita sese hēbat aiaz; p̄ seipam nllomō. s̄ tñ per
corp̄ posse p̄iri **N**ūc accipe a me si uoles. uel pot̄ re-
cognosce p̄ me q̄ta sit aia. nō spacio loci ac tps s̄ uī
ac potēcia **N**ā ita si memisti p̄positū ac distributū iā
diu nob̄ ē. **D**e nūo uo aiaz; nescio qd̄ tibi tñteaz; cū h̄
ad istaz; q̄stionēz p̄tinē putauis. **C**icilius. n. dixeri non
esse omnino q̄rendū aut certe tibi nūc differendum.
q̄ uel nūm ac similitudinēz non p̄tinere ad q̄ntitatē
uel tā inuolutaz; q̄stionēz mō a me tibi posse expedire
Si. n. dixero vnā esse aiaz; o t̄baberis qd̄ in altero beata
ē in alio misera **N**ec vna res simul et beata ⁊ misera
p̄t esse **S**i vnā simul et multas dicam esse uidebis
nec mihi facile unde tuū risum oprimaz; suppetit **S**i
mltas t̄mmo to esse dixi ipse me uidebo minusq; me
mihi displicentē q̄ tibi perferaz; **A**udi ḡ qd̄ ex me b̄n